

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 27 juni 2022
(OR. en)

10729/22

POLMAR 43
POLGEN 102
COMAR 42
ENV 676
ENER 340
MAR 137
MARE 54
PECHE 235
RELEX 897
SUSTDEV 118
TRANS 451

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
aan:	het secretariaat-generaal van de Raad
nr. Comdoc.:	JOIN(2022) 28 final
Betreft:	GEZAMENLIJKE MEDEDELING AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S De koers bepalen voor een duurzame blauwe planeet – Gezamenlijke mededeling over de EU-agenda voor internationale oceaangovernance

Hierbij gaat voor de delegaties document JOIN(2022) 28 final.

Bijlage: JOIN(2022) 28 final

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN
EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 24.6.2022
JOIN(2022) 28 final

**GEZAMENLIJKE MEDEDELING AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

**De koers bepalen voor een duurzame blauwe planeet – Gezamenlijke mededeling over
de EU-agenda voor internationale oceaangovernance**

{SWD(2022) 174 final}

INLEIDING

De oceaan is van vitaal belang voor het leven op aarde en biedt mens en planeet voordelen en diensten die van onschatbare waarde zijn. De zeeën spelen een cruciale rol in het regelen van het klimaat, leveren meer zuurstof dan alle bossen bij elkaar, en zijn essentieel voor het aanpakken van urgente mondiale uitdagingen zoals voedselzekerheid, energie en de groene transitie. Ze maken deel uit van het sociale en culturele erfgoed van kustgemeenschappen en zijn belangrijk voor de internationale handel. Meer dan 80 % van de wereldwijde handel vindt immers plaats over zee en ongeveer twee derde van de mondiale olie- en gasvoorziening is afkomstig van de zee of wordt over zee vervoerd. Toch wordt de oceaan nog vaak voor lief genomen. Hij wordt gebruikt voor illegale activiteiten zoals piraterij, terrorisme of gewapende overvallen, mensenhandel, en smokkel van illegale stoffen en wapens.

Het doel van **internationale oceaangovernance** is om in te spelen op de vele uitdagingen die voortvloeien uit de multidimensionale rol en onderlinge verbondenheid. In 2016 was de **Europese Unie de eerste leidende economie** die kwam met een internationale agenda voor oceaangovernance¹ en zich committeerde aan een veilige, beveiligde, schone, gezonde oceaan die duurzaam wordt beheerd. Hoewel de EU daar standvastig aan blijft hechten, rechtvaardigen verschillende ontwikkelingen sindsdien een actualisering van de agenda.

Ten eerste behoort de strijd tegen de klimaatverandering en de achteruitgang van het milieu tot de belangrijkste politieke prioriteiten van de EU. De oceaan is een integrerend deel van de **Europese Green Deal** en de visie voor **een sterker Europa in de wereld** en vergt een wereldwijde, multilaterale aanpak².

Ten tweede gaat de oceaan alsmaar sneller achteruit naarmate onze niet-duurzame activiteiten en de schadelijke impact daarvan de oceaan blijven aantasten en deze ingrijpend veranderen, met het risico dat we daarbij **kantelpunten bereiken**. De noodsituatie in de oceaan klinkt ook door in de **beperkte resultaten bij het nakomen van de desbetreffende mondiale verplichtingen**, met name de Aichi-doelstellingen in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 (SDG 14 – leven in het water).

Ten derde is de oceaan een van de belangrijkste mondiale geopolitieke arena's, zoals blijkt uit de recentelijk toegenomen spanningen in het oostelijk Middellandse Zeegebied en de Zuid-Chinese Zee, in het kader waarvan de lidstaten oproepen tot eerbiediging van de territoriale integriteit en de navigatierechten en tot de vreedzame beslechting van geschillen. De militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne tast de mondiale stabiliteit en de veiligheid in het Zwarte Zeegebied aan en doet zorgen rijzen over de impact op maritiem gebied.

Ten vierde weet de oceaan op mondiaal niveau meer en meer politieke aandacht te trekken, met dit jaar verschillende cruciale onderhandelingen³ en conferenties over de oceaan⁴, die van **2022 een scharnierjaar voor de oceaan** maken. De oceaan is sterker op de voorgrond gekomen in internationale debatten over klimaat en biodiversiteit. De crisis voor zeevarenden die door de coronapandemie nog verergerd is, heeft de aandacht gevestigd op de

¹ JOIN(2016) 49 final.

² COM(2019) 640 final; JOIN(2021) 3 final.

³ De onderhandelingen over een verdrag inzake de volle zee (BBNJ), een mondiaal biodiversiteitskader voor de periode na 2020 en een verbod op schadelijke visserijsubsidies in de context van de WTO, zijn op 16 juni 2022 afgerond.

⁴ “One Ocean”-top (9-11 februari 2022, Brest), zevende “Our Ocean”-conferentie (13-14 April 2022, Palau), tweede VN-oceaanconferentie (27 juni – 1 juli 2022, Lissabon).

sociale dimensie, met name fatsoenlijke arbeids- en leefomstandigheden voor zeevarenden⁵. Het feit dat bepaalde staten internationaal overeengekomen regels en normen niet naleven, hetgeen leidt tot oneerlijke concurrentie en een verstoring van het gelijke speelveld ten nadele van de belanghebbenden in de EU, kreeg ook internationaal aandacht. Open registers zijn daar een goed voorbeeld van.

Gezien het feit dat de EU en haar lidstaten samen over de grootste exclusieve economische zone ter wereld beschikken en gezien de bovengenoemde ontwikkelingen **is het erg belangrijk dat zij hun engagement voor een betere oceaangovernance herbevestigen en actualiseren.**

Bedreigingen voor de oceaan⁶

- *Door de opwarming zijn mariene soorten tweemaal zo snel aan het uitsterven dan soorten die op het land leven.*
- *Mondiaal wordt 34,2 % van de mariene visbestanden overbevist.*
- *De afgelopen veertig jaar ging in het noordpoolgebied een ijsoppervlak verloren dat ongeveer zes keer zo groot is als Duitsland.*
- *Bij een opwarming van 2 °C zal meer dan 99 % van de koraalriffen afsterven.*
- *Elk jaar wordt er 300 miljoen ton kunststofafval geproduceerd. Daarvan wordt maar 9 % gerecycled.*
- *Bij het scenario met heel hoge broeikasgasemissies zal het zeeniveau blijven stijgen met ongeveer 0,3 meter tegen 2050 en met 2 meter tegen 2100 — met het risico dat tegen 2050 tot 340 miljoen mensen en tegen 2100 tot 630 miljoen mensen getroffen zullen worden door gedwongen ontheemding.*

DOELSTELLINGEN

Voortbouwend op de agenda voor internationale oceaangovernance van 2016 en de raadpleging van belanghebbenden⁷ zal de EU zich nog actiever inzetten voor de internationale oceaangovernance en de uitvoering van de Agenda 2030 van de VN en duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 in het bijzonder, door:

- het kader voor internationale oceaangovernance op **mondiaal, regionaal en bilateraal** niveau te verstevigen;
- de **duurzaamheid** van de oceaan uiterlijk in 2030 een realiteit te maken via een gecoördineerde en complementaire aanpak van gemeenschappelijke uitdagingen en cumulatieve effecten;
- van de oceaan een **veilige** en **beveiligde** ruimte te maken in de context van toenemende concurrentie in internationale wateren en de groeiende uitdagingen voor de op regels gebaseerde multilaterale orde;

⁵ [wcms_760649.pdf \(ilo.org\)](#)

⁶ Pinsky, M.L., Eikeset, A.M., McCauley, D.J. et al., “Greater vulnerability to warming of marine versus terrestrial ectotherms”, *Nature* 569, blz. 108-111, 2019; FAO, 2020. *The State of World Fisheries and Aquaculture 2020. Sustainability in action*, Rome; zesde evaluatieverslag, werkgroep I van de IPCC; [New elevation data triple estimates of global vulnerability to sea-level rise and coastal flooding | Nature Communications](#)

⁷ Door middel van een [gerichte onlineraadpleging](#); een [verzoek om input](#) — zie “Synopsis of consultation activities on update the International Ocean Governance Agenda”; het forum voor internationale oceaangovernance van de EU.

- de internationale kennis over de oceaan uit te bouwen met het oog op empirisch onderbouwde besluitvorming, wat moeten leiden tot maatregelen om de oceaan te beschermen en duurzaam te beheren.

**BELANGRIJKSTE EU-PRIORITEITEN OP HET GEBIED VAN
INTERNATIONALE OCEAANGOVERNANCE⁸**

Het verlies van mariene biodiversiteit een halt toeroepen en omkeren:

- Zo spoedig mogelijk een ambitieus VN-verdrag inzake de volle zee (voor biodiversiteit buiten nationale jurisdicties) sluiten
- Een ambitieus mondiaal biodiversiteitskader voor de periode na 2020 bereiken, waarbij tegen 2030 30 % van de oceaan tot beschermd marien gebied (Marine Protected Areas – MPA's) is uitgeroepen
- Nieuwe grootschalige MPA's in de Zuidelijke Oceaan aanwijzen

De zeebodem beschermen:

- Diepzeemijnbouw verbieden totdat de wetenschappelijke kennislacunes naar behoren zijn weggewerkt, zulke mijnbouw geen schadelijke gevolgen meer heeft en het zeemilieu doeltreffend wordt beschermd
- Het gebruik van vistuig dat het schadelijkst is voor de biodiversiteit reguleren waar nodig

Zorgen voor duurzame visserij en aquacultuur:

- Een nultolerantiebeleid voeren ten aanzien van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij)
- Voortbouwen op de in juni 2022 gesloten mondiale WTO-overeenkomst inzake schadelijke visserijsubsidies en aandringen op versterking ervan met de elementen waarover nog geen overeenstemming is bereikt
- De EU-handelsnormen voor visserij- en aquacultuurproducten herzien

De naleving van internationale regels en normen garanderen:

- Zorgen dat vlaggenstaten die als “open registers” functioneren, hun verantwoordelijkheden als vlaggenstaten opnemen

De klimaatverandering bestrijden met het oog op een gezonde oceaan:

- Tegen 2050 klimaatneutraliteit bereiken, inclusief door de visserij en andere maritieme activiteiten koolstofvrij te maken
- De functie van de oceaan als “blauwe koolstofput” in stand houden
- Alvorens vorderingen te maken met nieuwe geotechnische toepassingen voor CO₂-onttrekking, zorgen voor een gedegen wetenschappelijke basis om dergelijke activiteiten te rechtvaardigen en zorgen dat voldoende rekening wordt gehouden met de risico's en gevolgen daarvan

Mariene vervuiling bestrijden:

- Tegen 2024 een ambitieuze, juridisch bindende mondiale overeenkomst inzake kunststoffen sluiten

Kennis over de oceaan uitbouwen:

- De totstandbrenging van een intergouvernementele wisselwerking tussen wetenschap en beleid voor oceaanduurzaamheid aanmoedigen, met het oog op de oprichting van een intergouvernementeel panel voor oceaanduurzaamheid (IPOS)

⁸ De bijlage bij deze gezamenlijke mededeling bevat meer acties.

Investeren in de oceaan:

- *Tot 1 miljard EUR investeren in de biodiversiteit van zeeën en kustgebieden en het klimaat, ook voor de volle zee (2021-2027)*
- *Jaarlijks 350 miljoen EUR beschikbaar stellen voor oceaanonderzoek (Horizon Europa 2021-2027)*

De instrumenten van de EU voor internationale oceaangovernance

Op het **internationale toneel** wordt de EU gezien als een voorvechter van **gecoördineerde multilaterale antwoorden op mondiale problemen** en als handhaver van de **op regels gebaseerde internationale orde**. De oceaan vergt een collectieve aanpak, op basis van het internationaal recht, met als hoeksteen het VN-Verdrag inzake het recht van de zee (Unclos)⁹. Door haar politieke en diplomatieke invloed, die geworteld is in de eerbiediging van de grondrechten en waarden en de bevordering van duurzame ontwikkeling in overeenstemming met de Agenda 2030 en de daarin geformuleerde duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), treedt de EU op als eerlijke bemiddelaar, bruggenbouwer en **drijvende kracht** in internationale **onderhandelingen, fora en processen**. Op die manier ondersteunt zij beslissingen en maatregelen die onontbeerlijk zijn voor duurzame oceaangovernance.

In overeenstemming met de Europese Green Deal, de gezamenlijke mededeling over multilateralisme, het strategisch kompas van de EU, het EU-beleid voor een vreedzaam, duurzaam en welvend noordpoolgebied en de EU-strategie voor samenwerking in de Indo-Pacifische regio¹⁰, investeert de EU in **partnerschappen en allianties** met derde landen, multilaterale en regionale organisaties, waaronder internationale normgevende organisaties, door haar financiële en regelgevende gewicht in de schaal te leggen, en niet-overheidsactoren zoals ngo's, economische spelers, de wetenschappelijke wereld en, meer algemeen, het maatschappelijk middenveld. Zij doet dat door middel van **regionale en bilaterale dialoog, ontwikkelingssamenwerking** rond oceanen¹¹, **specifieke outreach en initiatieven**, het **smeden van coalities** rond cruciale prioriteiten en het (mede)organiseren van **internationale multi-stakeholderevenementen** die verder moeten **mobiliseren** voor mondiale actie en de **ontstane dynamiek moeten vasthouden**.

Met de EU-strategie voor maritieme veiligheid (EUSMV) en het bijbehorende herziene actieplan¹², die zijn ontwikkeld om de veiligheid en beveiliging op zee te waarborgen, richt de EU zich op uitdagingen die gevolgen hebben voor de veiligheid van de oceaan, zoals grensoverschrijdende en georganiseerde misdaad, bedreigingen voor de vrijheid van scheepvaart, bedreigingen voor de biodiversiteit, uitdagingen op het gebied van klimaatveiligheid, of aantasting van het milieu als gevolg van illegale of accidentele lozing.

⁹ Mondiale oceaangovernance stoelt op het Zeerechtverdrag (het Unclos), het overkoepelende juridische kader waarbinnen alle activiteiten in de oceaan moeten worden uitgevoerd, en zijn twee uitvoeringsovereenkomsten: i) de overeenkomst inzake de toepassing van deel XI van het Unclos van 10 december 1982; ii) de VN-Overeenkomst voor de toepassing van de bepalingen van het Unclos van 10 december 1982 die betrekking hebben op de instandhouding en het beheer van grensoverschrijdende en over grote afstanden trekkende visbestanden.

¹⁰ JOIN(2021) 3 final; [strategie_compass_en3_web.pdf\(europa.eu\)](#); JOIN(2021) 27 final; JOIN(2021) 24 final.

¹¹ Via het NDICI. De EU en haar lidstaten behoren tot de belangrijkste donoren wat betreft ontwikkelingssteun op het gebied van oceanen en vrijwillige bijdragen aan internationale organisaties en processen. Over de periode 2014-2020 is in het kader van het EU-ontwikkelingsbeleid meer dan 1 miljard EUR uitgetrokken om oceaangovernance in derde landen te stimuleren.

¹² 11205/14.

De EU gelooft dat zij door het goede voorbeeld te geven, kan aanzetten tot vooruitgang en kan bijdragen tot een gedeelde visie op de wereldwijde ontwikkeling van duurzaam oceaangebier, en erkent dat **echt leiderschap in eigen huis begint**. Dit komt met name tot uiting in het EU-visserijbeleid, en in het bijzonder het hervormde gemeenschappelijk visserijbeleid en de maatregelen tegen IOO-visserij; de aanpak van de EU voor een duurzame blauwe economie; de richtlijn maritieme ruimtelijke planning (MRP); de zeebekken- en macroregionale kaders; haar milieubeleid, en in het bijzonder de kaderrichtlijn mariene strategie, de biodiversiteitsstrategie voor 2030, het actieplan om de verontreiniging tot nul terug te brengen en het voorstel voor een wet inzake natuurherstel; haar klimaatbeleid, waarin de EU-klimaatwet, het “Fit for 55”-pakket en de adaptatiestrategie centraal staan; haar wetgeving inzake de beveiliging van het zeevervoer; en maatregelen inzake gegevens, observatie en onderzoek, met name in het kader van de Copernicus-component van het EU-ruimtevaartprogramma, Horizon Europa – het financieringsprogramma voor onderzoek en innovatie van de EU voor 2021-2027 en de EU-missie “Onze oceaan en onze wateren tegen 2030 herstellen”¹³.

1. EEN STERKER KADER VOOR INTERNATIONALE OCEAANGOVERNANCE

De **bescherming en instandhouding van de mariene biodiversiteit** zijn belangrijke prioriteiten in het extern optreden van de EU om, in het kader van het Zeerechtverdrag, te komen tot een juridisch bindend internationaal instrument betreffende mariene **biodiversiteit van gebieden buiten nationale jurisdictie** (BBNJ) en het toekomstige mondiaal biodiversiteitskader voor de periode na 2020, met inbegrip van het voorgestelde **doel van 30 % bescherming tegen 2030** in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit. De EU heeft de ambitie om nog in 2022 een **internationaal bindend akkoord** over BBNJ te bereiken en ervoor te zorgen dat dit ook daadwerkelijk wordt geratificeerd en uitgevoerd. De EU speelt niet alleen een actieve rol bij de onderhandelingen, maar zij heeft via haar oceaandiplomatie ook het voortouw genomen bij het opzetten van een coalitie met hoge ambitie op het gebied van BBNJ¹⁴, die een ambitieus, eerlijk en doeltreffend akkoord moet bevorderen. Daarnaast blijft de EU haar diplomatieke hefboomen en outreachcapaciteit inzetten om een akkoord tot stand te helpen brengen over de **aanwijzing van nieuwe beschermde mariene gebieden (MPA’s) in de Zuidelijke Oceaan**, als een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van 30 % bescherming tegen 2030.

Wat **diepzeemijnbouw** betreft, bestaat er in de wetenschappelijke gemeenschap en tussen staten een brede consensus¹⁵ dat de kennis over het diepzeemilieu en de impact van mijnbouw nog te beperkt is, waardoor geen empirisch onderbouwde beleidsbeslissingen kunnen worden genomen en het dus niet mogelijk is de zeebodem veilig te blijven exploiteren¹⁶. De EU blijft pleiten voor een verbod op diepzeemijnbouw totdat deze wetenschappelijke kennislacunes naar behoren zijn opgevuld, tot kan worden aangetoond dat deze mijnbouw geen schadelijke impact heeft en tot in de exploitatievoorschriften de nodige

¹³ Verordening (EU) nr. 1380/2013, Verordening (EG) nr. 1005/2008, COM(2021) 240, Richtlijn 2014/89/EU, Richtlijn 2008/56/EG, COM(2020) 380, COM(2021) 400, Verordening (EU) 2021/1119, COM(2021) 550, COM(2021) 82, Verordening (EG) nr. 725/2004, Richtlijn 2005/65/EG.

¹⁴ [Protecting the ocean, time for action \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-communications/infographic/infographic-protecting-the-ocean-time-for-action-069.pdf)

¹⁵ <https://www.iucncongress2020.org/motion/069>

¹⁶ [Wereld Economisch forum, “Decision-Making on Deep-Sea Mineral Stewardship: A Supply Chain Perspective”, witboek, april 2022; Amon, D. et al., 2022. “Assessment of scientific gaps related to the effective environmental management of deep-seabed mining”, *Marine Policy* vol. 138. ; Miller et al., 2018. “An Overview of Seabed Mining Including the Current State of Development, Environmental Impacts, and Knowledge Gaps”.](#)

bepalingen worden opgenomen voor een doeltreffende bescherming van het mariene milieu, zoals vereist op grond van het Zeerechtverdrag. De EU zal blijven bijdragen aan de onderhandelingen over de exploitatievoorschriften bij de Internationale Zeebodemautoriteit (ISA) om te komen tot een sterk kader voor de bescherming van het mariene milieu met normen en richtsnoeren voor drempelwaarden en normen. Tegelijkertijd steunt de EU onderzoek ter verbetering van de kennis over de diepzee-ecosystemen en over monitorings- en bewakingstechnologie.

De EU roept op om de hoogste internationale normen op het gebied van **transparantie, goed bestuur en een inclusieve aanpak ten aanzien van belanghebbenden** te hanteren in internationale organisaties, zoals de ISA en de WTO, en staat klaar om die normen te ondersteunen.

Visserijactiviteiten moeten uitgaan van de beginselen van instandhouding op lange termijn en het duurzame gebruik van levende mariene rijkdommen en mariene ecosystemen.

Door een nultolerantiebeleid te voeren ten aanzien van **illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij)** beoogt de EU een gelijk speelveld te creëren voor bonafide marktdeelnemers en te helpen bij de handhaving van de instandhoudings- en beheersregels die inzetten op het duurzame gebruik van visbestanden. Via haar dialogen over IOO-visserij met derde landen op basis van de IOO-verordening zorgt de EU er verder voor dat die landen hun internationale verplichtingen nakomen.

Partnerschapsovereenkomsten inzake duurzame visserij (PODV's) vormen een solide kader voor bilaterale samenwerking met bepaalde partnerlanden buiten de EU. Zij helpen ook het mariene, maritieme en visserijbeleid te versterken, met inbegrip van milieu-, sociale en handelsaspecten.

Bij het bereiken van een overeenkomst om schadelijke visserijsubsidies te verbieden tijdens de 12e Ministeriële Conferentie van de WTO, in overeenstemming met SDG 14.6 van de VN, heeft de EU een leidende rol gespeeld. Zij heeft in het bijzonder met succes geijverd voor een erkenning van het verband tussen duurzaam visserijbeheer en de mogelijkheid om visserij op overbeviste bestanden te subsidiëren, voor een absoluut verbod op subsidies die bijdragen tot IOO-visserij, voor specifieke bepalingen ten aanzien van de delen van de volle zee die niet onder het beheer van een regionale organisatie voor visserijbeheer (ROVB) vallen, en voor strenge transparantievereisten. De EU zal een leidende rol blijven vervullen bij de voortgezette onderhandelingen over aanvullende WTO-regels inzake subsidies die bijdragen tot overcapaciteit en overbevissing, in overeenstemming met SDG 14.6.

De EU is de meest prominente speler in de **regionale organisaties voor visserijbeheer (ROVB's)** en visserijorganisaties wereldwijd. In dit kader bevordert de EU de duurzaamheid van de visbestanden, ijvert zij voor transparante besluitvorming op basis van gedegen wetenschappelijk advies, en stimuleert zij wetenschappelijk onderzoek en de naleving van de regels.

De instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische rijkdommen in het noordpoolgebied, waaronder visbestanden, zijn eveneens van cruciaal belang. Als partij bij de Overeenkomst ter voorkoming van ongereguleerde visserij op volle zee in de centrale Noordelijke IJszee zet de EU zich in voor de volledige uitvoering ervan¹⁷.

In het kader van haar biodiversiteitsstrategie voor 2030 werkt de EU aan een actieplan om de visbestanden in stand te houden en de mariene ecosystemen te beschermen, en aan

¹⁷ Besluit (EU) 2019/407 van de Raad.

maatregelen om de impact van visserijactiviteiten op onder meer de zeebodem te beperken en bij te dragen tot de milieudoelstellingen.

De **bescherming van het mariene milieu** wordt regionaal gecoördineerd via het engagement van de EU in de regionale zeeverdragen, met name via de sterke koppeling met de eigen uitvoering van de kaderrichtlijn mariene strategie door de EU, waardoor ervoor wordt gezorgd dat zowel de EU-lidstaten als derde landen dezelfde ambities hebben inzake de bescherming van zee en oceaan.

De EU onderhoudt nauwe betrekkingen met verschillende partners, zoals het langetermijnpartnerschap met staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, dat zij wil versterken door middel van de partnerschapsovereenkomst met de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (de opvolger van de Overeenkomst van Cotonou). Samen met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten (PSO's) en handelsovereenkomsten van de EU met vele van haar derde partners, zal deze de basis vormen voor een sterkere politieke en strategische betrokkenheid op basis van gemeenschappelijke waarden en doelstellingen.

Door de EU geleide samenwerking inzake de oceaan

Illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij)

- *De Commissie werkt regelmatig samen met 93 derde landen in het kader van de administratieve samenwerking voor de uitvoering van de in de IOO-verordening vastgestelde vangstcertificeringsregeling.*
- *Sinds 2010 werden 27 derde landen in kennis gesteld van hun mogelijke aanmerking als landen die niet meewerken bij de bestrijding van IOO-visserij.*
- *Voor 17 landen, die met succes de nodige maatregelen hebben genomen, is de kennisgeving ingetrokken.*
- *De EU is partij bij de Overeenkomst inzake havenstaatmaatregelen van de FAO, de eerste bindende internationale overeenkomst die is gericht tegen IOO-visserij.*

Partnerschapsovereenkomsten inzake duurzame visserij (PODV's)

- *Momenteel zijn er dertien PODV-protocollen tussen de EU en derde landen van kracht:*
 - *negen "tonijnovereenkomsten": met Kaapverdië, Ivoorkust, Sao Tomé en Principe, Gabon, de Cookeilanden, de Seychellen, Mauritius, Senegal en Gambia (waarbij de laatste twee ook heek betreffen);*
 - *vier "gemengde overeenkomsten": met Groenland, Marokko, Mauritanië en Guinee-Bissau.*

Regionale organisaties voor visserijbeheer (ROVB's)

- *ROVB's zijn internationale organisaties die de regionale visserijactiviteiten op volle zee regelen.*
- *De EU is een belangrijke partij bij ROVB's wereldwijd en neemt deel aan vijf tonijn-ROVB's en dertien niet-tonijn-ROVB's.*
- *De EU en haar lidstaten hebben bij de CCAMLR twee voorstellen ingediend voor MPA's, één in Oost-Antarctica (sinds 2012) en één in de Weddellzee (sinds 2016). Bij goedkeuring zouden deze MPA's een gebied van 3,207 miljoen km² beschermen. Deze MPA's zullen een essentiële bijdrage leveren aan de strijd tegen de klimaatverandering en de bescherming van de mariene biodiversiteit van Antarctica.*

Regionale zeeverdragen

- *De regionale zeeverdragen en -actieplannen (RSCAP's) bieden intergouvernementele*

kaders om de degradatie van oceaan en zee op regionaal niveau aan te pakken.

- *De EU is verdragsluitende partij bij drie regionale zeeverdragen die de mariene wateren van de EU bestrijken:*
 - *het Verdrag van Helsinki voor de Oostzee (Helcom),*
 - *het Ospar-Verdrag voor het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan,*
 - *het Verdrag van Barcelona voor de Middellandse Zee (UNEP-MAP).*

Andere instrumenten:

- *De EU houdt verschillende dialogen op hoog niveau en partnerschappen in stand met belangrijke partners, naast de twee oceaanschappen met Canada en China.*
- *De EU waarborgt de samenwerking door middel van haar financieringsinstrumenten, waaronder:*
 - *het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) – Europa in de wereld,*
 - *het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur (EFMZVA).*

2. NAAR EEN DUURZAME OCEAAN TEGEN 2030

2.1 De oceaan in de context van de klimaatverandering

De oceaan en klimaatverandering vallen niet los te zien van elkaar: de zeeën en hun ecosystemen zijn van essentieel belang om het klimaat te regelen. Tegelijk hebben zij ook zwaar te lijden onder de klimaatverandering. Oceaan- en klimaatacties moeten dus hand in hand gaan. Een positieve stap in die zin is het op de COP26 genomen UNFCCC-besluit om jaarlijks een dialoog te voeren over het thema oceanen en klimaatverandering, en zo de acties voor klimaatmitigatie en klimaatadaptatie van oceanen te versterken¹⁸.

De Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering van de VN (IPCC)¹⁹ heeft alarm geslagen over de impact van klimaatverandering op de oceaan²⁰. Een en ander maakt duidelijk dat broeikasgasemissies drastisch moeten worden gereduceerd en dat volgehouden en robuuste adaptatiemaatregelen nodig zijn. Essentieel daarbij is dat de krachten in alle sectoren – oceaan en land – worden gebundeld, maar wel met een gecoördineerde aanpak op zoek naar oplossingen voor de onderling verweven kwesties van klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit, en vervuiling.

De EU heeft **klimaatneutraliteit tegen 2050** vastgelegd in haar wetgeving, in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Zij blijft vasthouden aan een reductie van haar broeikasgasemissies uit maritieme activiteiten en aan verdere vooruitgang bij klimaatadaptatie. De Europese Commissie is met een reeks maatregelen gekomen die er moeten voor zorgen dat het EU-zeevervoer bijdraagt aan het behalen van deze doelstelling.

¹⁸ In het [klimaatpact van Glasgow](#) wordt het belang van de oceaan erkend in het kader van het UNFCCC (Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering), en worden alle werkprogramma's en organen opgeroepen om oceaangerelateerde maatregelen in hun werkzaamheden op te nemen en te versterken.

¹⁹ “Speciaal verslag over de oceaan en de cryosfeer in een veranderend klimaat”, aangevuld met het zesde evaluatieverslag van de IPCC dat naar verwachting in 2022 wordt uitgebracht.

²⁰ Door de absorptie van koolstofdioxide (25 % van de CO₂-emissies door menselijk toedoen) en extra warmte (90 % van de extra warmte als gevolg van het broeikas effect) verzuren de oceanen en warmen ze op. Dat leidt dan weer tot een stijging van de zeespiegel, extreme weersomstandigheden, koraalverbleking, stratificatie, zuurstofverlies, dode zones en veranderingen in de biologische productiviteit en de spreiding van soorten en habitats.

Daarbij gaat het om een nieuwe norm voor de broeikasgasintensiteit van energie die aan boord van schepen wordt verbruikt (FuelEU Zeevaart), de uitbreiding van het EU-emissiehandelssysteem (ETS) tot het zeevervoer, en een herziening van bestaande richtlijnen inzake energiebelasting, infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en hernieuwbare energie.

Op mondiaal niveau bestaat er een regelgevingskader voor de energie-efficiëntie van nieuwe schepen en in november 2022 zullen energie-efficiëntiemaatregelen voor bestaande schepen in werking treden. Er wordt ook gewerkt aan veiligheidsrichtsnoeren voor schepen die alternatieve brandstoffen gebruiken, en aan de volgende reeks concrete maatregelen (voor de middellange termijn). De EU heeft aan de IMO beginselen voorgesteld voor een wereldwijde maatregel voor koolstofbeprijzing en pleit ervoor dit te combineren met een wereldwijde brandstofnorm die de broeikasgasintensiteit beperkt. De IMO is ook begonnen met een herziening van haar initiële strategie ter vermindering van de broeikasgasemissies van schepen, teneinde het ambitieniveau ervan te verhogen.

Op soortgelijke wijze zet de EU door met het **koolstofvrij maken van de visserijsector** om eveneens de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen (voornamelijk diesel) te verminderen²¹. Dat zal onder meer gebeuren door het verkennen van mitigerende maatregelen en visserijstrategieën en vistuig die emissies reduceren²² en de energie-efficiëntie verbeteren. Ook analyseert zij de wetenschappelijke en technologische vooruitgang, met name in de context van de EU-kaderprogramma's voor onderzoek, met het oog op de ontwikkeling van een actieplan tegen begin 2023 in nauwe samenwerking met alle belanghebbenden, met daarin adviezen en beste praktijken inzake hoe vissersvaartuigen energie-efficiënter kunnen worden gemaakt en hoe broeikasgasemissies ervan kunnen worden verminderd. Die analyse zal ook betrekking hebben op de aquacultuur.

De EU beschouwt **offshore-windenergie en oceaanenergie** als deel van de oplossing voor het waarmaken van de doelstelling om tegen 2050 klimaatneutraal te worden, in overeenstemming met de EU-strategie inzake hernieuwbare offshore-energie²³. Zij beschikt over unieke ervaring in het ontwikkelen van hernieuwbare offshore-energie en zet zich in om de ontwikkeling ervan in de hele wereld onverminderd te ondersteunen²⁴.

Op de natuur gebaseerde oplossingen²⁵ kunnen ook zorgen voor klimaatmitigatie en klimaatadaptatie doordat meer koolstof wordt afgevangen en opgeslagen, zodat de risico's voor kustgebieden verminderen, maar bieden ook talrijke andere voordelen zoals betere waterkwaliteit en grotere veerkracht van ecosystemen en gemeenschappen.

Het verband tussen klimaatverandering, het voorkomen van ecosysteemdegradatie en biodiversiteitsverlies

- *Alle emissiescenario's voor de 21e eeuw voorspellen een afname van de mondiale biomassa van de zeediergemeenschappen en van hun vangstpotentieel, en een verschuiving in de samenstelling van de soorten.*

²¹ Dit is nog urgenter geworden in het licht van de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne en de crisismaatregelen die zijn ingevoerd om de EU-vissersvloot te ondersteunen, zie [Visserij: tweede pakket crisismaatregelen](#)

²² De EU zal bijvoorbeeld onderzoek doen naar bepaalde visserijtechnieken waarvan bekend is dat ze de koolstofreservoirs in het sediment verstoren.

²³ COM(2020) 741.

²⁴ Bijvoorbeeld met de VS, India, Japan, Vietnam en Zuid-Afrika.

²⁵ UNEP/EA.5/Res.5

- *Dit zal een uitdaging vormen voor de internationale en nationale oceaen- en visserijgovernance. Verschuivingen in de spreiding van visbestanden over beheersjurisdicties zouden de bestaande internationale visserijovereenkomsten kunnen destabiliseren en het risico op internationale conflicten kunnen vergroten.*
- *Mogelijk zal de vraag naar grensoverschrijdend visserijbeheer toenemen, met bijzondere aandacht voor de adaptatie en veerkracht van de visbestanden.*
- *Teneinde strengere preventieve maatregelen te nemen, zal de EU doorgaan met de heropbouw van overbeviste of uitgeputte visbestanden en met strategieën voor visserijbeheer.*²⁶

Inzicht in kantelpunten voor ecosystemen

- *We moeten de koolstofopslag en koolstofluxen binnen mariene ecosystemen beter kwantificeren en meer inzicht krijgen in de kantelpunten voor ecosystemen als gevolg van de klimaatverandering.*
- *De kosten en baten van maatregelen met betrekking tot de zeespiegelstijging moeten ook beter worden gekwantificeerd. De zeespiegelstijging kan eveneens gevolgen hebben voor de uitgangswaarden op basis waarvan overeenkomstig het Zeerechtverdrag verschillende maritieme rechten zijn vastgesteld.*

Er is steeds meer belangstelling voor activiteiten op het gebied van CO₂-onttrekking op zee. Op grond van het Protocol bij het Verdrag van Londen is het afvangen en vastleggen van koolstof in geologische formaties onder de zeebodem toegestaan en gereguleerd en is oceaانبemesting verboden, tenzij voor onderzoek²⁷.

De EU is partij bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, waarin wordt opgeroepen klimaatgerelateerde geo-engineeringsactiviteiten die de biodiversiteit kunnen beïnvloeden, te verbieden totdat er een gedegen wetenschappelijke basis is om dergelijke activiteiten te rechtvaardigen en voldoende rekening wordt gehouden met de daaraan verbonden risico's voor het milieu en de biodiversiteit en de daarmee samenhangende sociale, economische en culturele impact²⁸.

2.2. De strijd tegen mariene vervuiling

De EU blijft zich inzetten voor het stoppen van alle vormen van verontreiniging, met name verontreiniging van bronnen op het land naar zee. De plasticverontreiniging van de zee is sinds 1980 vertienvoudigd. Dit vergt een mondiale respons. Sinds de goedkeuring van haar strategie voor kunststoffen (2018) is de EU een drijvende kracht in de strijd tegen plasticverontreiniging, zowel internationaal via diplomatieke inspanningen als binnen de Unie. Zij is actief betrokken bij de internationale onderhandelingen om tegen 2024 tot een ambitieus, juridisch bindend globaal akkoord tegen plasticverontreiniging te komen, zoals afgesproken op de vijfde Milieuvergadering van de VN (UNEA5). De EU is ook vastbesloten om de verontreiniging van de zee vanaf het land met nutriënten en chemische bestrijdingsmiddelen uit onder meer de landbouw drastisch te reduceren en om beslissende stappen te zetten die zijn uiteengezet in haar actieplan om de verontreiniging tot nul terug te brengen. Het historische besluit van het Verdrag van Barcelona om bij de IMO een voorstel in te dienen om de Middellandse Zee aan te wijzen als beheersgebied voor emissies van zwaveloxiden zal de verontreiniging door schepen drastisch reduceren.

²⁶ IPCC, 2019: "Speciaal verslag over de oceaen en de cryosfeer in een veranderend klimaat".

²⁷ [Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee door het storten van afval en andere stoffen \(imo.org\)](https://www.imo.org/publications/2020/01/15/verdrag-ter-voorkoming-van-verontreiniging-van-de-zee-door-het-storten-van-afval-en-andere-stoffen)

²⁸ CBD-besluit X/33 [UNEP/CBD/COP/DEC/X/33](https://www.unep.org/cbd/cbd-decisions)

Het risico van verontreiniging als gevolg van in zee gedumpte munitie moet worden aangepakt in samenwerking met derde landen en internationale organisaties. Verwacht wordt dat in de komende vijf tot tien jaar vaker giftige stoffen zullen lekken uit munitie die tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog gedumpt werden, hetgeen een bedreiging vormt voor het zeemilieu en de veiligheid van vissers en andere zeevarenden.

2.3. Zorgen dat vlaggenstaten die als “open registers” functioneren hun verantwoordelijkheden opnemen

De EU voert haar inspanningen op om problemen aan te pakken met vlaggenstaten die als “open registers” functioneren. Sommige vaartuigexploitanten profiteren met name van het feit dat bepaalde staten hun internationale verplichtingen niet goed naleven of weinig toezicht uitoefenen op de (vissers- en transport)vaartuigen die hun vlag voeren.

De uitdaging van de “open registers” en de verantwoordelijkheid van de vlaggenstaat

- *Een van de belangrijkste factoren die IOO-visserij in de hand werken, is het gebrek aan adequate controle op vissersvaartuigen door bepaalde vlaggenstaten, en de EU moet ervoor zorgen dat alle vlaggenstaten hun internationale verplichtingen tot bestrijding van IOO-visserij nakomen.*
- *Het opzettelijk gebrekkige overheids-toezicht van deze vlaggenstaten, gecombineerd met het feit dat deze doorgaans weinig regelgevingscapaciteit hebben, kan rederijen ertoe verleiden zich buiten hun thuisland te registreren.*
- *Bepaalde open registers die bekend staan om hun gebrekkige toepassing van het zeerecht worden door sommige scheepseigenaren gebruikt om zich te onttrekken aan hun verplichtingen tot de duurzame en veilige recycling van schepen die hun levensende hebben bereikt. Het omvlaggen van schepen vóór ontmanteling is een veelvoorkomende praktijk die de doeltreffendheid van de toepasselijke EU-wetgeving inzake de recycling van afgedankte schepen²⁹ ernstig belemmert.*

In dit verband is het van essentieel belang dat de EU verder blijft inzetten op transparantie over de vraag wie de uiteindelijke begunstigde is in bedrijfsstructuren met binnen en buiten de EU geregistreerde vaartuigen, zodat zij kan nagaan wie aansprakelijk is voor mogelijk illegale activiteiten of de gebrekkige toepassing van internationale en andere verplichtingen met betrekking tot maritieme zaken, visserij, milieu, belastingen, arbeidsomstandigheden en arbeidsrechten, en de nodige maatregelen kan nemen.

Ook in de strijd tegen mariene verontreiniging is het belangrijk dat scheepseigenaren die opzettelijk verontreiniging veroorzaken, snel en doeltreffend worden geïdentificeerd. Ondanks de EU-regels voor het voorkomen van verontreiniging door schepen en voor de afvalafgifte van schepen, en de grotere inspanningen voor bewaking en handhaving³⁰, vinden in de Europese wateren nog regelmatig illegale lozingen van olie en andere verontreinigende stoffen plaats. Die worden echter nog steeds te weinig opgespoord en dus ook niet genoeg vervolgd. Er zijn moeilijkheden geconstateerd met de handhaving van de regels in de transnationale context van het zeevervoer, waarbij tussen de EU-lidstaten verschillen bestaan in de aard en het niveau van de sancties.

²⁹ Verordening (EU) nr. 1257/2013.

³⁰ Richtlijn 2005/35/EG, Richtlijn (EU) 2019/883, <https://portal.emsa.europa.eu/web/csn>

2.4. De transitie naar een wereldwijde duurzame blauwe economie

De blauwe economie³¹ zal naar verwachting groeien in de komende jaren³². In overeenstemming met haar aanpak voor de blauwe economie zal de EU ernaar streven economische groei te bevorderen, inkomens te verbeteren en tegelijk te zorgen voor een duurzaam gebruik van mariene hulpbronnen en het welzijn van kustgemeenschappen.

Bovendien levert zeevoedsel een belangrijke bijdrage aan de voedsel- en voedingszekerheid. Als 's werelds grootste invoermarkt voor zeevoedsel spant de EU zich in om de toegang tot de markt alleen open te stellen voor duurzaam verkregen en duurzaam geproduceerde producten. Een positieve transformatie van het voedselsysteem is alleen mogelijk met een doeltreffend visserijbeheer en een duurzame aquacultuur.

Daarom wil de EU er met haar IOO-verordening voor zorgen dat illegaal gevangen visserijproducten niet op de EU-markt terechtkomen. De EU zal haar beleid verder aanscherpen door in dit kader passende IT-tools te ontwikkelen, waaronder een gedigitaliseerde vangstcertificeringsregeling.

Overeenkomstig de “van boer tot bord”-strategie³³ zal de Commissie een wetgevingsvoorstel presenteren voor een kader voor een duurzaam voedselsysteem om duurzaamheid te integreren in het hele voedselgerelateerde beleid en de veerkracht van voedselsystemen, waaronder visserij- en aquacultuurproducten, te versterken. Zij zal passende duurzaamheidseisen voor de invoer van levensmiddelen overwegen, in overeenstemming met de internationale verbintenissen van de EU, met name in het kader van de WTO. Het kader zal ook regels omvatten voor de verstrekking van informatie over de duurzaamheidsprestaties van levensmiddelen (duurzaamheidsetikettering).

Een duurzame blauwe economie moet worden ondersteund door duurzame financiering. De EU schaaft de investeringen in de gezondheid van de oceaan en in de transitie naar een duurzame blauwe economie op. Het “BlueInvest”-platform van de EU kanaliseert financiering naar een duurzame blauwe economie binnen en buiten de EU.

In de EU-taxonomieverordening voor duurzame activiteiten³⁴ worden duurzame financiering en belegging gedefinieerd met een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. De verordening verankert daarnaast het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” voor economische activiteiten. De taxonomie zal helpen om investeringen te verschuiven naar het duurzaam gebruik en de bescherming van mariene hulpbronnen en zal bedrijven begeleiden bij het in overeenstemming brengen van hun activiteiten met die doelstelling.

2.5. Geïntegreerd oceaangebier met beschermde mariene gebieden en maritieme ruimtelijke planning

De gestaag toenemende vraag naar het gebruik van de oceanen vergt een geïntegreerde planning van de maritieme ruimte die afdoende rekening houdt met de belangen van alle maritieme sectoren en hun impact op het mariene milieu, maar ook met hun rol in de

³¹ “Blauwe economie”: de zee en haar rijkdommen op een duurzame manier gebruiken, aan de hand van een coherente visie waarbij de cumulatieve impact op de mariene ecosystemen in toom wordt gehouden en alle belanghebbenden naar behoren worden geraadpleegd.

³² De gevestigde sectoren van de blauwe economie zorgen voor circa 4,5 miljoen directe banen en een omzet van ongeveer 650 miljard EUR; [EU-verslag over de blauwe economie 2020 – Publicatiebureau van de EU \(europa.eu\)](#)

³³ COM(2020) 381 final.

³⁴ Verordening (EU) 2020/852.

klimaatverandering en het verlies aan biodiversiteit. Voortbouwend op een ecosysteemgerichte benadering kan maritieme ruimtelijke planning helpen de instandhoudings- en hersteldoelen te behalen en kan zij bijdragen aan een duurzame blauwe economie. De EU heeft op dit vlak aanzienlijke ervaring en bevordert de internationale toepassing ervan samen met IOC-Unesco via het initiatief MSPglobal³⁵. Maritieme ruimtelijke planning moedigt grensoverschrijdende samenwerking aan en helpt ruimtelijke conflicten tot een minimum te beperken en cumulatieve effecten wereldwijd te beheersen.

De EU ijvert voor een representatief, ecologisch coherent netwerk van goed beheerde MPA's en andere doeltreffende instandhoudingsmaatregelen (OECM's), met als doel tegen 2030 onder die noemers 30 % van de mariene ruimte te beschermen. Dit zijn beproefde instrumenten om de biodiversiteit te herstellen en de bestanden in stand te houden, koolstof op natuurlijke wijze vast te leggen en duurzame praktijken te ondersteunen.

3. BEVEILIGING EN VEILIGHEID OP ZEE WAARBORGEN

3.1. Beveiliging op zee

De EU als verstrekker van mondiale maritieme beveiliging

- *Maritieme beveiliging is een noodzakelijke voorwaarde voor een duurzame blauwe economie en, meer algemeen, vrede en stabiliteit. Legitieme activiteiten worden ermee beschermd tegen feitelijke of potentiële bedreigingen in verband met vijandige, illegale en gevaarlijke operaties op zee. Dankzij maritieme beveiliging is ongehinderd handelsverkeer langs scheepvaartroutes mogelijk. Ze vormt een integrerend onderdeel van een alomvattende benadering van oceaangovernance.*
- *De concurrentie in de internationale wateren en de uitdagingen voor de op regels gebaseerde multilaterale orde nemen toe.*
- *Als volwaardige internationale actor op het gebied van maritieme beveiliging is de EU fel gekant tegen elk unilateraal optreden dat de vrede, de veiligheid en de stabiliteit op zee in gevaar brengt en in strijd is met het internationaal recht.*
- *Overeenkomstig het Zeerechtverdrag hecht de EU aan de rechtsstaat en aan vrede en veiligheid op zee door middel van multilateralisme en op regels gebaseerde regionale maritiemeveiligheidsstructuren en door samenwerking met haar partners.*

In lijn met haar strategie voor maritieme veiligheid blijft de EU haar rol versterken als aanbieder van maritieme veiligheid binnen en buiten haar grenzen. Daarbij hanteert zij een sectoroverschrijdende benadering van de snel evoluerende uitdagingen op het gebied van maritieme veiligheid en dreigingen, zoals cyberaanvallen en hybride aanvallen, de toenemende impact van klimaatverandering, de aantasting van het milieu, en de risico's die dat alles inhoudt voor de stabiliteit en de veiligheid. Zij zal bijzondere aandacht schenken aan de behoeften van haar ultraperifere gebieden, die in hoge mate aan deze bedreigingen blootstaan.

Uit het strategisch kompas blijkt eveneens de vastbeslotenheid van de EU om te investeren in maritieme veiligheid en in haar wereldwijde aanwezigheid, teneinde te zorgen voor onbelemmerde toegang tot maritieme communicatieroutes en om het internationale zeerecht te handhaven. In het kompas wordt het voornemen van de EU uiteengezet om ten volle

³⁵ <https://www.mspglobal2030.org/unesco-and-european-commission-launch-new-flagship-guide-on-msp/>

gebruik te maken van haar partnerschapsbeleid op maritiem gebied, bijvoorbeeld via havenaanlopen, gezamenlijke oefeningen en capaciteitsopbouw.

De EU zal blijven samenwerken met haar regionale partners inzake maritieme veiligheid om een antwoord te bieden op de toegenomen aanwezigheid van zowel mondiale als regionale spelers, van wie sommigen er niet voor terugdeinzen om irreguliere strijdkrachten in te zetten in instabiele gebieden en op die manier de internationale inspanningen voor vrede en stabiliteit ondermijnen, landen en hun economieën destabiliseren en medeplichtig zijn aan mensenrechtenschendingen.

De EU zal de ontwikkelingen van nabij blijven volgen en zal snel reageren op dreigingen voor de maritieme veiligheid, in samenwerking met haar partners zoals de NAVO. Voortbouwend op haar ervaring met de bestrijding van grensoverschrijdende criminele activiteiten op zee, zoals piraterij in het westelijke deel van de Indische Oceaan en mensensmokkel en -handel in de Middellandse Zee, zal de EU zich blijven inzetten voor de instandhouding van een open en veilige toegang tot de volle zee. Met dat doel voor ogen heeft de EU besloten de gecoördineerde maritieme aanwezigheid (CMP) in de Golf van Guinee met twee jaar te verlengen en een nieuwe uitvoering van CMP op te starten in het noordwestelijke deel van de Indische Oceaan. De EU zal ook overwegen het CMP-concept toe te passen op andere potentiële maritieme gebieden van belang. Voorts zal zij derde landen blijven helpen bij het opbouwen van hun capaciteit om toezicht te houden op hun maritieme ruimte en te zorgen voor maritieme beveiliging en rechtshandhaving.

3.2. Veiligheid op zee en wereldwijd fatsoenlijke arbeidsomstandigheden bevorderen

De visserij en de zeevaart kenmerken zich door moeilijke, gevaarlijke en risicovolle arbeidsomstandigheden, die door de coronapandemie nog zijn verslechterd. Het aantal doden en gewonden blijft onaanvaardbaar hoog. Migrerende werknemers zijn bijzonder kwetsbaar voor precare omstandigheden, misbruik en ongelijke behandeling.

Via haar agenda voor internationale oceaangovernance en haar gemeenschappelijk visserijbeleid bevordert de EU waardig werk in de visserij in overeenstemming met de doelstellingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) en in samenwerking met partnerlanden. De EU zal blijven ijveren voor de ratificatie en effectieve uitvoering van IAO-Verdrag nr. 188 inzake arbeid in de visserij en van andere toepasselijke internationale normen³⁶, met name die van de IAO-verdragen³⁷. Daartoe zal zij gebruikmaken van de PODV's, met name door de uitvoering van een samenhangende reeks bepalingen inzake sociaal bestuur, en, waar passend, van de ROVB's. In bilaterale dialoog en op regionale en internationale fora zal de EU de kwestie van dwangarbeid aan de orde stellen en andere vormen van werk die in strijd zijn met de mensenrechten in de visserij, ook wanneer die aan het licht komen in het kader van de strijd tegen illegale, ongemelde en

³⁶ Bestaande internationale normen voor arbeidsomstandigheden en arbeidsrechten moeten effectief worden bevorderd en toegepast om iedereen veiligheid op zee te waarborgen. De bevordering van een bredere ratificatie en effectieve uitvoering van het Verdrag betreffende maritieme arbeid van de IAO van 2006 (zoals gewijzigd, MAV, 2006), is van cruciaal belang. Via haar gemeenschappelijk visserijbeleid en de externe dimensie daarvan bevordert de EU waardig werk in de visserij in overeenstemming met de doelstellingen van de IAO, de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) en in samenwerking met partnerlanden.

³⁷ Met inbegrip van het Verdrag betreffende de normen voor de bemanning van vissersvaartuigen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst (STCW-F-Verdrag) van de IMO.

ongereguleerde visserij. De mededeling over waardig werk wereldwijd³⁸ zet de EU-strategie ter bevordering van waardig werk op mondiaal niveau kracht bij en brengt daartoe de belangrijkste instrumenten uit het EU-beleid in kaart.

De EU en haar lidstaten vormen tevens de voorhoede bij het verbeteren van de wetgeving inzake maritieme veiligheid en het bevorderen van hoogwaardige normen op mondiaal niveau in de IMO en op EU-niveau. Doel is een einde te maken aan scheepvaart die niet aan de normen voldoet, passagiers en personeel beter te beschermen, het risico van (operationele of accidentele) milieuverontreiniging (bv. door olielekken, verlies van containers) te verminderen en ervoor te zorgen dat exploitanten die goede praktijken volgen, geen commercieel nadeel ondervinden ten opzichte van exploitanten die het niet nauw nemen met de veiligheid van vaartuigen. De Commissie en de lidstaten kunnen rekenen op de technische en wetenschappelijke bijstand van het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid.

De veiligheid en beveiliging van het vervoerssysteem is van het allergrootste belang en de EU blijft op dit gebied wereldleider. De EU-wetgeving inzake de verantwoordelijkheden van de vlaggenstaat, havenstaatcontrole en ongevallenonderzoek draagt bij tot een veilige, beveiligde en efficiënte scheepvaart. Hiertoe zijn volgehouden inspanningen, samen met internationale, nationale en plaatselijke autoriteiten, belanghebbenden en burgers, essentieel.

4. KENNIS OVER DE OCEAAN UITBOUWEN

Om **empirisch onderbouwde maatregelen te nemen om de oceaan te beschermen en duurzaam te beheren**, zijn oceaankennis en -observatie, milieubewaking en prognoses onmisbaar. Er bestaan nog steeds **te veel lacunes in onze kennis van de oceaan**. Mogelijke maatregelen en oplossingen voor de crisis in verband met de gezondheid van de oceaan en de ontwikkeling van een duurzame blauwe economie hangen af van onze mate van kennis en inzicht en ons vermogen om te innoveren.

De EU zet zich in voor het Decennium van Oceaankennis voor Duurzame Ontwikkeling 2021-2030 van de VN. Het Europees onderzoeks- en innovatiebeleid bevordert, versnelt en levert input voor de transformatieve Green Deal-agenda van de EU.

Horizon Europa: het belangrijkste financieringsprogramma van de EU voor onderzoek en innovatie (2021-2027)

- *Horizon Europa stelt jaarlijks ongeveer 350 miljoen EUR beschikbaar voor het financieren van mariene en maritieme zaken. Het programma ondersteunt de opbouw van kennis over de oceaan en genereert nieuwe ideeën en initiatieven om de uitdagingen aan te pakken.*
- *Via Horizon Europa wordt in de periode 2021-2023 nog eens 110 miljoen EUR per jaar gereserveerd voor de EU-missie “Onze oceanen en wateren tegen 2030 herstellen”. Doel van deze missie is het demonstreren van praktische oplossingen voor het reinigen van water, het herstel van aangetaste ecosystemen, en de transitie van de blauwe economie naar klimaatneutraliteit.*

De EU is een referentie inzake beste praktijken voor het **delen van mariene gegevens en oceaanobservaties**. De verplichting voor de EU-landen om mariene gegevens uit te wisselen

³⁸ COM(2022) 66 final.

en op EU- en regionaal niveau samen te werken om de gegevensverzameling en -monitoring te verbeteren, is stevig verankerd in de kaderrichtlijn mariene strategie en zou kunnen worden aangevuld met een oceaanobservatie-initiatief voor de structurering en harmonisering van de gegevensverzameling binnen Europa. Informatie en gegevens over de toestand van de Europese zeeën worden beschikbaar gesteld in het Waterinformatiesysteem voor Europa (WISE)³⁹ en via EMODnet. De monitoringdienst voor het mariene milieu van Copernicus⁴⁰ biedt gratis en open mariene gegevens en realtime oceaanmonitoring, prognoses en, samen met de dienst van Copernicus voor klimaatverandering⁴¹, diensten voor monitoring en prognoses van het zeeklimaat, zowel voor de zeebekkens van de EU als voor de wereldzeeën. De EU vormt een sterke partner bij het G7-initiatief “Toekomst van de oceanen” en het initiatief GEO Blue Planet teneinde het publiek informatie te verschaffen over de oceanen en kusten. Met digitalisering en geavanceerde instrumenten kan de duurzaamheid van activiteiten op zee worden geoptimaliseerd en ondersteund.

Onderzoeksprogramma's van de EU zullen ondersteuning bieden voor de verzameling van gegevens voor gebruik door mondiale wetenschappelijke instanties, waaronder onafhankelijke wetenschappelijke panels, de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) en het intergouvernementeel platform voor wetenschap en beleid inzake biodiversiteit en ecosysteemdiensten (IPBES), die gerichte ondersteuning bieden voor de besluitvorming. **Een nieuwe of herziene internationale interface tussen wetenschappers en beleidsdeskundigen** in beide richtingen zou voor meerwaarde kunnen zorgen, door de gezondheid en duurzaamheid van de oceanen te bevorderen, kennis te beoordelen en beleidsvorming te ondersteunen.

De EU onderneemt actie om **oceaangeletterdheid** aan te moedigen en zal burgerparticipatie blijven ondersteunen, om op die manier bij te dragen aan veranderingen in perceptie, waarden, attitudes en persoonlijk gedrag op het vlak van duurzaamheid. De EU heeft ook een samenwerking opgestart met de Intergouvernementele Oceanografische Commissie van Unesco om de werkzaamheden op het gebied van oceaangeletterdheid op te voeren.

Wetenschapsdiplomatie is bevorderlijk voor wederzijds begrip, gedeelde visies en actie. De EU reikt de hand aan derde landen en organisaties via haar onderzoekspartnerschappen, -projecten en -financiering in het kader van Horizon Europa en het instrument “Europa in de wereld”. Regionale zee-organisaties zijn belangrijke aanjagers van regionale kennis van de zee en wederzijds inzicht in de toestand van het mariene milieu.

CONCLUSIE

Met deze gezamenlijke mededeling worden de EU en haar lidstaten aangemoedigd zich krachtiger in te zetten voor een schone, gezonde, productieve en weerbare oceaan, deze op een duurzame manier te gebruiken onder veilige en eerlijke arbeidsomstandigheden en tegelijk stabiliteit en veiligheid op zee te waarborgen. De gezamenlijke mededeling bouwt niet alleen voort op de internationale rol van de EU en haar lidstaten als betrouwbare partners en sterke pleitbezorgers van duurzaamheid, maar ook op hun positie als leiders die het goede voorbeeld geven en als verantwoordelijke actoren met de ambitie om de internationale normen op een inclusieve manier en op alle niveaus te verhogen, samen met internationale

³⁹ [WISE Marine — Waterinformatiesysteem voor Europa \(europa.eu\)](http://wise.marine.europa.eu)

⁴⁰ <https://www.copernicus.eu/en/copernicus-services/marine>

⁴¹ <https://www.copernicus.eu/en/copernicus-services/climate-change>

partners via de verschillende samenwerkingskanalen, om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

De Commissie en de hoge vertegenwoordiger zullen samenwerken met het Europees Parlement, de Raad, de EU-lidstaten en andere betrokken EU- en internationale instellingen om deze acties in de praktijk te brengen.